

THEMA: GEEN ANDERE GODEN!

VERBOD EN BELOFTE

Wij hebben uit de aanhef van de heilige wet gehoord dat de Heere God barmhartig is, en zeer genadig. En dat juist dát te ervaren, te geloven door een geschonken geloof, dat dát juist de verootmoediging teweeg brengt, en de erkenning van tegen zulk een goeddoend God gezondigd te hebben. Want het is alles genade.

Vanmiddag, net voor ik wegging, zag ik een boek liggen. Ik denk: Hé, er staat geen naam op, van wie is dat boek? Toen sloeg ik het open, en toen las ik hier iets - een klein stukje, want ik had geen tijd - over deze zondag 34, van Breukelman. En dan zegt hij hoe sommigen die wet als een soort werkverbond zien. Dat kan niet, zegt hij, want de Heere God richt geen werkverbond op met zo'n gevallen, alles missend schepsel. En dan gaat hij nog verder: Anderen zeggen dat het een soort mengsel is, werk en genade. Dan zegt hij: Dat kan ook niet. En dan laat hij even de nadruk vallen op de genade, dat er nu sprake is van een genádige God. In wezen Gods overvloeiende genade tot ellendige zondaren, om te wandelen op Zijn weg.

Ik denk, ja dat doet niet vreemd aan als je zoiets nog even vluchtig leest en tegenkomt. Want dat heb ik nu ook zo graag willen benadrukken bij het begin. Kijk, je moet altijd denken dat wij zulke mislukkelingen zijn, dat wij onze schande hebben geopenbaard en onze onvernunftigheid, en onze vijandschap. Dat is ónze kant! Dat is onze dwaasheid, onze zonde, onze val. Maar je mag nooit de Heere beschuldigen, bij Hem wordt het onrecht niet gevonden. De Heere is recht in al Zijn weg en werk, Zijn goedheid kent in 't gans heelal geen perk.

Wat zou het toch groot zijn als een mens, met die God geconfronteerd wordende, uit dat eeuwig blijvende Woord, als hij daar eens voor mag buigen, daarvoor mag breken. Die Vader, Die Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft. Opdat een ieder die in Hem gelooft

CATECHISMUS ZONDAG 34 VRAAG 93, 94 EN 95

niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Om dan al die bedekte en openlijke wapens van verzet eens te mogen laten vallen, en eens uit te roepen: "God is groot, ik weet dat Hij hoger is dan alle goôn". En om ook te blijven vragen: "Genees mij Heere, zo zal ik genezen worden. Bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn". Dan wordt een mens geen bekeerd mens met zichzelf, maar dan wordt en blijft hij door Gods genade, altijd maar weer gebonden en afhankelijk van die trouwe Heere God, Die zo diep gebogen heeft om Zijn genade en ontferming bekend te maken.

Wat ik daarmee bedoelde, dat wij zulke mislukkelingen zijn, zulke karikaturen, dat hoop ik dat duidelijk wordt als we trachten te letten op het gebod en de belofte. Of: Het gebod áls belofte.

Vraag 93, we beperken ons eens even tot de Catechismus: "Hoe worden deze tien geboden gedeeld?"

Dan staat er: "In twee tafelen, waarvan de eerste leert hoe wij ons jegens God zullen houden, de andere, wat wij onze naaste schuldig zijn."

Je kunt natuurlijk de wet niet in stukken snijden, dat kan niet. Je kunt ze niet als twee aparte hoofdstukken tegenover elkaar zetten. Dat is net als het 'onze Vader', dat begint ook met: Uw Naam, Uw koninkrijk, Uw wil, en dan komen wij aan de beurt. Wat wij van de Heere God mogen vragen en verwachten. Maar dat is geen tegenstelling. In die zin moet je niet denken dat, nu ja daar hangt de ene tafel, en daar hangt de andere tafel van de wet. Het ene is vier geboden en het andere zes geboden. Nee, aan deze twee geboden - die hoofdlijnen - hangt de hele wet en de profeten. God lief te hebben boven alles, en de naaste als onszelf.

Ja, dat is belangrijk. Want er zit natuurlijk wel een Goddelijke orde in. Laten we zeggen, in die twee delen van de wet die over God en over ons gaan. Daar zit wel een Goddelijke orde achter. Er zit een orde achter waardoor wij het niet om kunnen draaien. We kunnen niet zeggen: "Ik heb de naaste lief". Hoewel God zo groot is, dat hoeft God trouwens niet te doen, want je zou bijna zeggen: Dat gaat vanzelf. Als deze geboden enigszins in de uitwendige zin nageleefd worden, dan ziet het er al heel wat anders uit. Maar daar gaat het nu even niet om als het gaat over de zaligheid, over de redding van zondaren. Want dat moeten we niet vergeten, de hemel is niet te verdienen door ons mensen.

En dan kom je dat nog wel eens tegen, dat mensen bij de tweede tafel van de wet zeggen: "Als die of die de hemel had kunnen verdienen, dan had hij hem verdiend. Hij is zo goed voor zijn vader geweest, voor zijn moeder, hij is dit en hij is dat". Nu, dat kunnen kostelijke zaken zijn, zeker als dat eerste niet gemist wordt. Maar wij kunnen het uitgangspunt niet nemen in het humane, in het humanisme. Daar beginnen ze niet bij God, daar beginnen ze eigenlijk bij de mens. Bij de mens met zijn denkbeelden, met zijn 'betere ik', de mens die toch ergens nog wel wat heeft, die zelfstandig is. Wat gij niet wilt dat u geschiedt, doe dat dan ook een ander niet. Humane mensen zijn we. Maar men wil er niet aan dat elke waarachtige humaniteit, menselijkheid, uit God vloeit. Het is een vrucht van eigen akker. Dan kun je zeggen, nu ja je kunt er gemak van hebben als je zulke mensen tegenkomt. Humane mensen die een ander niet beledigen, enzovoorts. Inderdaad. Maar kijk dat is te kort voor de eeuwigheid. Daar kun je het niet op wagen. Vaak gebeurt het ook dat als zulke mensen werkelijk geconfronteerd worden met de

CATECHISMUS ZONDAG 34 VRAAG 93, 94 EN 95

waarheid, en je zegt: Ja broeder, of ja vriend, of ja vrouw dat bed is te kort dan dat je je daarop zou kunnen uitstrekken, dat deksel is te smal dat je er onder bedekt kunt worden, dat ze dan boos worden. Dat ze zeggen: Wat ontbreekt er dan nog? Ik heb ieder het zijne gegeven, ik ben goed voor vrouw en kinders geweest, wat wil je dan nog? Denk je dat jullie christenen dan .....? Ik ben veel beter als menig christen in de kerk. En dat wordt nu als het gaat om het koninkrijk Gods, als het ware, radicaal afgesneden.

Dan wordt gezegd: Ho, ho, niet aan het eind beginnen, bij het begin beginnen. Het gaat éérs om God, Hij is te prijzen tot in der eeuwigheid. Hij is de Schepper en Formeerder. Hij heeft Zichzelf in Jezus Christus bekend willen maken. Willen we werkelijk een basis hebben, dan moeten we die basis niet met de humanist in onszelf zoeken. We moeten het anker niet in het ruim van ons schip, ook niet ons kerkschip gooien. Daar komen we bedrogen mee uit, dat heeft de hele geschiedenis bewezen. Dat kan wel eens wat zijn, het kan wel eens leuk, wel eens aangenaam zijn, dat kan wel eens in de praktijk van het leven zo zijn, maar even zoveel keer val je ermee omver. En dan moet je zeggen: Nou, dat had ik niet gedacht. Hoe kan iemand die zo praat, waar je toch zulke prettige ervaringen mee hebt gehad, hoe kan die nu zo ..... Ja, daar vallen wij bij om. Maar zo vallen wij ook met onszelf om, als we het anker in eigen schip gooien. Als we de basis gaan zoeken in onszelf, nou .....

Ja, het is geen aangename ervaring voor ons hoogmoedige ik, en toch is het zo noodzakelijk als je nu eens ontdekken mag dat je geen kruimeltje liefde hebt. Dan kun je ook geen humanist meer zijn. Dan kun je van binnenuit geen humanist zijn, want je zegt dat ben ik niet, die mensen zijn tien keer, duizend keer beter dan ik. Maar ik ben het niet, ik heb het niet. En dan bedoel ik niet dat we dat protserig, hoogmoedig naar voren brengen, alsof we een soort bezienswaardigheid zijn. Van: "Ik heb geen liefde", want het is heel erg! Maar om dat nu voor het aangezicht van de Heere God, innerlijk te mogen leren: "O God, ik heb niets van mezelf. Nee, dat is juist mijn grote gemis".

Wij kunnen niet zeggen dat wij God lief hebben gehad, maar dat Hij ons heeft liefgehad, en Zichzelf heeft gegeven tot een rantsoen. En wij? Wij hebben Hem lief omdat Hij ons eerst heeft liefgehad. En dan kan dat nog niet bestaan door het lezen van een tekst of zo hoor, wederliefde. Het is ook geen lesje, bedoel ik. Dat je kunt zeggen: "Ja, God heeft ons eerst liefgehad, en nu heb ik Hem ook zo lief". Nee, zo is het ook niet. Het is de dadelijke betrekking van Gods liefde, die onze harten overstelpt. Die ons meetrekt: Heere mijn God, hartelijk zal ik U liefhebben. En een zaak van het allerheiligst geloof. Dat we alzo in die Middelaar Gods en der mensen begrepen zijn, dat Gods eer en Zijn liefde ons boven alles gaat.

Maar daarom is het toch wel belangrijk. Het is niet zomaar een aardigheidje van een spitsvondige uitlegger die zegt: "Hé, heb je er al eens op gelet, het eerste stukje gaat over God, en het andere stukje gaat over de mensen. Hoe wij ons gedragen zullen tegenover elkaar". Nee, het is echt belangrijk, eerst God. Anders spannen we het paard achter de wagen.

Dat heb je in veel soorten bewegingen. Daar stellen de mensen het zo voor: Als we nu allemaal maar één worden, in de kerk bijvoorbeeld, al die kerken daar deugt ook niets van. Al die kerken, die verschillende kerken, als we eerst maar eens één worden, dan wordt God weer goed op ons. En als wij nu eerst maar eens dit of dat doen, kijk dan .....

CATECHISMUS ZONDAG 34 VRAAG 93, 94 EN 95

En er wordt zo vergeten, dat is niet punt één. Er moet toch een basis zijn, een uitgangspunt. En dat is alleen maar God! God, Zijn liefde. Dat Hij alleen God is en alleen Heere is. Hij kan alles wat wij niet kunnen. Hij kan het zo maken, dat als de duivel tegen God zegt: "Ja, die Job, dat is wel een vrome man, die Job is wel een oprechte man, maar dat doet hij ook niet voor niets. Want het bestaat niet dat er een mens is die God lief heeft om God Zelf. Welnee, dat doet hij uit angst voor de straf of zoiets, of omdat hij er beter van wordt".

Nu, je zou zeggen, die duivel weet aardig raad, en heeft aardig inzicht in hoe het met ons mensen is. Dat het nu zo erg geworden is, dat hij daarin een behoorlijk goede karakteristiek geeft van een mens. "Is het om niets dat een mens ....?" Nee, natuurlijk niet! Hij moet toch iets hebben voor als hij ziek wordt en als het hem maatschappelijk niet voor de wind gaat. Als hij oud wordt en als hij dood gaat, dan moet hij toch wat hebben? Een strohalm of weet ik wat, het doet er niet toe. En ergens had hij gelijk, maar hij vergat één ding. Wat bij mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God. Is mogelijk bij God!

Dat zie je nu bij Job gebeuren. Hij durft wel heel wat te zeggen, dat is waar. En toch sprak hij recht van de Heere, zegt God Zelf. Ook al neemt hij het als het ware de Heere kwalijk dat Hij zijn zonden allemaal bij elkaar pakt, van zijn jeugd af, op een bosje, en zegt: "Zie je wel, nu zal Ik je eens krijgen". De duivel kreeg het niet voor elkaar. Dat daar een mens zo jammerlijk, zo ellendig, zo in de put en in de as, door vriend en metgezel verlaten, om dan te zeggen: "Al zou Hij mij doden, dan zou ik nog hopen". Om dan te zeggen: "Ik weet, mijn Verlosser leeft!" Kijk, en daar gaat de duivel eraan. Dan moet de duivel tot zijn ontzetting horen, dat hij die mens onder alle klappen en slagen die hem treffen, dat die mens, al is het misschien met een gebald vuistje, dat hij naar zijn God toekruipt. En dat hij zegt: "Wat zal ik U geven, o Mensenhoeder? Indien ik al zeg, ik ben rein, Gij zult mij bij mijn nek grijpen en in de gracht dompelen, en mijn kleren zullen van mij gruwen. U hebt altijd gelijk!" Maar hij kruipt naar de Heere God toe.

Kijk, en dat kan de duivel niet, dat kan hij ook niet begrijpen. Maar dat kan de Heere God nu wel. Daarom is Job als hij zit te vloeken op zijn geboortedag, dat hij zegt: "Was ik maar nooit geboren", dichterbij de Heere dan elke Farizeër die dat natuúrlijk niet zal doen, en nooit zal doen. Want dat kun je toch niet, dat mag je toch niet doen. Het is toch allemaal goed, God heeft er toch allemaal Zijn bedoelingen mee, en dit en dat. Dan is Job dichterbij de Heere. Kijk, daar zie je nu wat God vermag.

Liefhebben.

"Hoe wij ons jegens God zullen houden."

Hoe dan? Nu ja, dat komt in het vervolg uit. Dat komt uit in: Geen andere God, alleen de Verlosser die uit Egypteland verlost. Alleen de "Ik ben die Ik ben", de ontwijfelbaar zekere God die de hemel en de aarde geschapen heeft, en nog onderhoudt. En Die Zijn vleugelen over een worm uitbreidt en zegt: "Ik zal jouw God zijn, en de God van je zaad. Ik zal u met Mijn vleugelen dekken. Ik ben je Loon en je Schild, zeer groot! Wandel voor Mijn aangezicht en wees oprecht".

God! Uit die bron vloeit ook de liefde tot de naaste. Dat is niet een soort heksentoer, maar als je God liefhebt dan kun je toch ook begrijpen dat je niet onverschillig staat tegenover het maaksel van Zijn handen? Al is dat maaksel misschien diep gezonken,

CATECHISMUS ZONDAG 34 VRAAG 93, 94 EN 95

ver weg gezonken, al is dat maaxsel misschien haast niet meer toonbaar, niet meer aannemelijk, Hij heeft ons gemaakt. De God der geesten aller vlees.

Ja, dat is een diep ingrijpende gedachte. Die alle dingen draagt door het Woord van Zijn kracht. En Jezus de schare ziende, werd met innerlijke ontferming over hen bewogen, want zij waren als schapen die geen herder hebben. En als Hij de schone gebouwen van de tempel aanschouwde weende Hij. Geen steen zal op de andere gelaten worden. Of gij heden bekende wat tot uw zaligheid is dienende.

Liefde tot de naaste, dat vloeit uit Gods liefde voort. Anders kan het niet, anders houdt het op. Je hebt het toch zelf ontdekt in je leven? Heb jij wel eens geprobeerd om iemand lief te hebben die je niet liefhebt? Om iemand lief te hebben die er nu niets tegenover stelt. Dat kan je toch niet. Laten we eerlijk zijn, dat kan je toch niet? Iemand die voor jou totaal niet acceptabel is. En nogmaals daar bedoel ik helemaal niet mee om bepaalde dingen goed te praten die mensen kunnen doen, en hoe mensen aan lager wal geraakt zijn of aan lager wal raken, om net te doen alsof God het aardig vindt dat wij zulke booswichten zijn, zo bedoel ik het niet. Maar om nu iets te zien, dat Hij God, de Schepper is van hemel en van aarde, en dat ergens op een bepaalde manier die vrouw, die jongen, die meid mijn zus, mijn broer is. Ook al zou de liefde gebieden dat je stopt met je hulp, of met wat dan ook, dat kan ook hoor. Dat je moet zeggen: "Heere, U weet alle dingen, maar U alleen kunt nog uitkomst geven".

Om nu de zonde en het liefdeloze te verachten, en om tegelijk te zien: O God, dat is nu een schepsel van Uw hand, wat zijn we toch geworden! Kan je dat? Ik zeg van niet, dat kan je niet. Dat kan je gewoon niet. Dat leeft niet voor ons. Onze grenzen zijn heel anders, onze begrenzingen. Wij kunnen wat liefdebetoon verspreiden voor degenen die ons liefhebben, en die wij liefhebben. Je man, je vrouw, je kinderen, je vader en je moeder, en daar staat wat tegenover. Maar als er nu niets tegenover staat dan kan je dat niet.

Daar moet je ook niet al te lang over zeuren. Je moet niet een bedenkelijk gezicht trekken van, ja maar de Heere die eist toch van ons, en de Heere die wil toch dat we ..... En dan hebben de mensen een boekje vol van waar ze allemaal voor moeten bidden. Voor grote dictators en massamoordenaars, daar moeten we allemaal voor bidden. Maar ik vind dat allemaal zo niet ter zake doende in de praktijk van het leven. Dat lees je in de Bijbel niet. Je leest niet dat Paulus zo in de gebeden gaat voor weet ik wat. Hij zegt wel, bidt voor alle mensen, voor koningen en overheden, en dat doen we ook, maar toch er zit niet dat aspect, dat puur menselijke aspect van die mens in, met zijn opdracht om nu voor je ergste vijand ..... Schei toch uit. Je kunt nog niet voor een klein vijandje een kruimeltje liefde gevoelen. Zolang als hij nog naar je luisteren wil, ja dan misschien wel. Zolang je nog kans hebt om hem te bekeren, dan ook nog wel. Maar verder niet, dat is niet bij ons.

Wat zijn we onze naaste schuldig?

Dat leert ons Gods heilige wet. En dat heb ik niet, nee dat heb ik niet. Ik denk het wel. Je kunt het wel eens denken van jezelf, dat je zegt: "Ja, ik ben toch een mens die ..... Nee, ik ben niet in de wieg gelegd om te haten. Ik ben niet in de wieg gelegd om zo koud en zo ..... Nee!" Maar vergis je niet. Elke tijd heeft zijn tijd weer, er komt weer wat overheen. Dan sta je verbaasd wat er allemaal naar boven kan komen, uit die afgrond

CATECHISMUS ZONDAG 34 VRAAG 93, 94 EN 95

van 's mensen liefdeloze bestaan.

En daarom, als er werkelijk ooit sprake zou kunnen zijn in de praktijk van het christenleven, tot liefde tot de naaste, niet tot het kwaad maar tot de naaste, tot de mens die eenmaal naar Zijn beeld geschapen is, dan kan het niet anders of dit alleen kan de voedingsbodem zijn, de centrale: Gods liefde! En de liefde tot die God! Dat is de enige betrouwbare basis, het andere niet.

"Wat gebiedt God in het eerste gebod?"

Nu, dat hebben we eigenlijk al gezegd, maar dan moet je eens opletten hoe mooi het er staat: "Dat ik zo lief als mij mijner ziele zaligheid is". Is jouw zaligheid je lief? Dat is wat: Is jouw zaligheid je lief? Je redding, je eeuwig geluk, is dat je lief? Ja, ik weet gewoon niet wat ik zeggen moet. Ik heb wel enig begrip in die zin, dat een mens vooral als het een beetje begint te kraken, en een beetje begint te spannen in het leven dat hij zegt: "O help me toch, help me toch Heere God, redt mij". Maar ja, je zou bijna zeggen: Een kat in het nauw doet rare sprongen. Maar heb je nu werkelijk je redding, je zaligheid, je heil lief?

Wat dan? Mag een mens dan zijn redding liefhebben? Ja, waarom niet? Het staat er hier zo, daar mag je toch van houden? Niemand heeft toch ooit zijn eigen vlees gehaat, zegt de apostel, maar hij voedt het en onderhoudt het. Maar nu je zaligheid.

Kijk, dat een mens iets doet voor zijn gezondheid, dat een mens iets doet voor zijn betrekking, dat een mens wat doet voor zijn status in dit burgerleven, goed, aannemelijk. Maar zou nu een mens ook om zijn heil, om zijn redding, om zijn zaligheid, zou hij daar nu belang bij hebben? "Dat ik zo lief als mij mijner ziele zaligheid". Ik durf het niet te zeggen, ik durf het níét te zeggen!

Ik noem maar een paar voorbeelden hoor: Je kunt intens bezig zijn met jezelf. Met je, terecht of ten onrechte, in gedachten ingebeelde ziekte, met je gezondheid. Heb je misschien wel eens tegen jezelf gezegd: Ik zou er overspannen van worden, dat blijft maar door mijn hoofd malen.

Je staat voor een belangrijke beslissing, hypotheek nemen, dit of dat, een belangrijke stap, van werk veranderen. Het is je misschien niet onbekend. Dat je gewoon in een koker denkt, en dat je zegt: "Ja, nu kan ik me indenken dat een mens overspannen wordt". Als dat lang duurt zou een mens overspannen raken. In een koker zit hij die op niets uitloopt. Dat kan ik me allemaal best indenken. Maar kan je je nu indenken dat een mens dagen, nachten, met het heil van zijn ziel bekommerd is? Zijn eeuwige redding?

Hij eet, hij drinkt, hij slaapt, hij werkt. Nu ja, misschien dat er momenten zijn, als het hem eens aangrijpt, in de kerk of wat ook. Maar dat je die mens nu kunt omschrijven als iemand: "Zo lief als mij mijner ziele zaligheid is?" Dat moet dan wel een zwaar argument zijn. Als ik dus iets op heb met de redding, met het geluk van mijn arme ziel, dan moet ik alle afgoderij, toverij, waarzegging, bijgeloof, aanroeping van heiligen en andere schepselen mijden en vlieden. Dus daar moet een soort overeenstemming zijn.

Nu, als jij belang hebt bij God en goddelijke zaken, bij jezelf, bij je eeuwig heil? Dat is in God! Nu, naar die aard, naar die intentie, - want dat laat je toch zeker niet graag schieten, je redding, je zaligheid, je geluk - nu, dan moet je ook navenant al dat andere wat hier genoemd wordt - die afgoderij, dat bijgeloof - de deur uitschoppen van je hart, van je leven. Dan moet je zeggen: "Daar wil ik niets mee te maken hebben. Denk je dat

CATECHISMUS ZONDAG 34 VRAAG 93, 94 EN 95

ik daarvoor mijn eeuwige vrede en eeuwig geluk op het spel zet? Voor een beetje klatergoud? Dat nooit!"

Ja, ik voel mezelf gewoon een beetje ..... - Dat zeg ik nu wel, maar dat mag wel, dat is met de Catechismus zo, dat is een leerpreek - Ik voel mezelf gewoon in de fuik gelopen. Dat heb ik niet van te voren bedacht hoor. Dat iemand zegt: "Nu, zeg jij het nu eens?" "Dat ik zo lief als mij mijner ziele zaligheid is?" O mensen nog an toe. Hoe moet je daar nu weer uitkomen?

Moet je zeggen, nu ja kijk, dat voel je niet altijd, dat heb je niet altijd, enzovoorts. Dat zijn maar momenten, het is ten dele. En een ander zegt: "Ik ga er niet mee mee hoor, ik zeg bij mezelf: De eer van God dat gaat boven alles". Ja, maar dat heeft er ook mee te maken. "Niet zo eng gedacht over je eigen redding, over je eigen zaligheid". Ja, maar daar is ook Gods eer mee gemoeid. Je komt er niet uit.

Ik zit wel eens te luisteren, of te denken aan elkaar. Ja, je denkt aan elkaar. Hoe zou dat nu voor díé zijn? Zou die man, of zou die vrouw nu zeggen: "Ja, daar ben ik het nu volkomen mee eens. Ik heb mijn redding, de vrede en het geluk van mijn arme onsterfelijke ziel - zo praat een mens dan - heb ik boven alles. Boven mijn gezondheid, boven mijn ..... Boven alles! Dat is het enige wat mij echt interesseert". Dat denk je dan wel eens.

Maar ja, hoe gaat het nu in de praktijk? Als je thuiskomt loop je naar de schoorsteen om eens even te kijken hoe het er met jouw vrede bijstaat, met je heil, met je redding? Of zeg je: "Hé vrouw, waar is de krant? Waar heb je dat ding nu weer gelaten?" Ga je dan achter je orgeltje zitten, of weet ik wat? Dat je zegt: "Nu gaan we eerst eens zingen: Komt maakt God met mij groot. En dan gaan we verder?" Of denk je: Hé, het is zes uur, even het nieuws. Hoe het erbij staat in Amerika, in Israël, in Cairo, en noem maar op. Nou ja, dan zeg je: "Wij zijn toch ook gewone mensen. We zijn ergens toch maar gewone mensen. Je kunt toch alles niet vergeestelijken, je kunt toch niet als zo'n geestelijk mens..... Dat zijn we toch niet". Meen je dat echt?

Misschien overdrijf ik een beetje. Overdrijving maakt de zaak wel eens duidelijk. Maar heb je zelf dan niet het gevoel, als je zo je leven voor je krijgt, al is het dan in een beetje een vergrotende trap, dat je toch diep in je hart wel ergens voelt: Tjonge jonge. Ja, ik kan me er toch niet mee afmaken door te zeggen van: Ja, maar een mens is toch ook maar een mens. We zijn toch maar gewone mensen jongens. Dat zijn we toch, laten we eerlijk zijn. We hoeven ons toch niet in duizend bochten te wringen. Kan je je er op die manier uitredde? Of is er nog een gulden middenweg? In het midden van de paden des rechts te wandelen?

Om te denken: Goed, ik zeg niets dat je naar het nieuws luistert, helemaal niet omdat je in de krant kijkt. Dat kunnen we zo mooi zeggen: "Dan kan je zien - en dat is terecht hoor - hoe Vader de wereld regeert". Maar denk je daar dan nog aan? "Tjonge Heere God, wat hebt U dat goed gedaan, wat hebt U dat wonderlijk ..... Die mensen mogen ook wel blij zijn dat het zo afgelopen is". Doe je het zo?

Ik word gewoon in een hoek gedreven. Ik heb het ook een beetje over ons allemaal, maar toch ook over mezelf, ik voel me gewoon in de hoek gedreven. "Dat ik zo lief als mij mijner ziele zaligheid is, alle afgoderij ....." Waar we vanmorgen van gehoord hebben. Alles wat daarmee te maken heeft, waar Jeremia over toort in de Naam van de Heere God. Dat de Heere God heel dat tafeltje met afgoden schoon zal vege. En

CATECHISMUS ZONDAG 34 VRAAG 93, 94 EN 95

vervloekt is een mens die vlees tot zijn arm stelt, en wiens vertrouwen niet de HEERE Heere is.

Wat dan? Wat moet je met dat gebod? Is het goed of niet? Is dit gebod goed: Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben? Kan je je ook een beetje vinden in de uitleg, dat die man wel gelijk heeft natuurlijk? Want het gaat niet over zomaar iets, het gaat over òf deze Heere God lief hebben boven alles en Hem eeuwig groot maken, al was het in de hel. Want daar vraagt de liefde dan niet naar, waar je bent. Of je in de hemel bent met dit of dat, of dat je in de hel bent. Maar om die God eeuwig lief te hebben, òf niet! Maar dan is de hel ook echt een hel, en de hemel ook een hel. Dan horen we nergens thuis. Daar gaat het om. Dus ik wil het toch een beetje opnemen voor deze woordkeus: "Dat ik zo lief als mij mijner ziele zaligheid is." Ik heb er zoveel belang bij, bij mijn zaligheid, bij mijn redding, bij mijn eeuwig geluk, dat ik moet er geen andere god bij hebben. Want die andere god is een bedrieger. Er is maar één God, en dat is de Verlosser uit Egypteland.

Nu, laat ik het eens zo zeggen, maar denk erom, dit moet je niet zien als een truc uit de trucendoos. Je moet het niet zien als een polsstok waar je even mee over een sloot springt, een flinke brede sloot. Je moet het ook niet zien als glad ijs, waar je door jezelf licht te maken, waar je als jongens overheen fladderde, en dan met het laatste voetstootje nog een groot wak erin trappen. En toch met droge voeten op de kant, dat was de kunst. Zo moet je het niet zien.

Je moet het zien als een stukje levenspraktijk, waarbij je zegt: "Ja hoor eens, het is waar of het is niet waar. Het is zo, of het is zo niet". Je moet het zo zien, als één of andere olijf of wat ook, die wordt tussen een pers, of tussen een mangel gezet. Zo'n soort ervaring. Waarbij je het ene ogenblik bleek ziet als een doek, en het andere ogenblik vuurrood. Alsof je op springen staat van de innerlijke emotie die je aangrijpt. Want je kunt het niet zomaar onder tafel werken. Ik ben of een vriend van God en van mijn redding, of ik ben een vijand van God en van mijn zaligheid. Maar er is geen tussenweg, ik kan er niet mee marchanderen. Wat God zegt dat moet, dat is zo!

Hoe is het nu met een arm mens? Die werkelijk in die mangel zit, in die pers. Die dat gelooft en zegt: "Ja man, dat is de waarheid. Dat geloof ik, dat is de waarheid wat je zegt, want dat zegt God in Zijn Woord. Maar ach, ik zink als een baksteen. Ik weet gewoon geen raad. Dat zou ik niet tegen de Heere durven zeggen, dat ik zo'n liefhebber van Hem en van mijn zaligheid ben. Ik heb mijn kostelijke tijd verdaan. Ik heb van alles en nog wat uitgebroed, en overal zo verstandelijk mogelijk over gedacht, maar ik schaamde mij soms zowat dood. Als ik aan het eind van al de narigheid was, van al mijn peinzen en al mijn pogingen, en al mijn diplomatie of wat ik dan ook maar aanwende. Dan is het wel eens gebeurd dat er stillletjes in mijn hart gevraagd werd: Zeg Daniël, of hoe je ook heet, heb jij de Heere gevraagd? God die helpt in nood, is in Sion groot? Want dan kun je helemaal niet verder, heb je de Heere ....? Och! Wat blijft er van zo'n christelijk mens over?"

Als je nu in die tang zit, niet er overheen springen, dat moet je niet doen. Je moet jezelf niet helpen, je moet je door God laten helpen. Want God is echt een Helper. Nu, dan zegt toch dat akelige, verformfaaide kereltje, die vrouw, die jongen, die meid die niet los kan komen van die verlossende God: "Ik ben het er toch mee eens, het is tóch waar.

CATECHISMUS ZONDAG 34 VRAAG 93, 94 EN 95

Dat is mijn hoogst verlangen".

Hè? Hoe kan dat dan? Je hebt juist net gezegd hoe akelig dat het gesteld is, en hoe droevig. Hoe kun je dan nu zeggen dat je het er mee eens bent?

Ik ben het met God eens. Als God het zegt dan is het zo, dat ik zo lief ..... Ja, maar als je het nu niet echt bent?

Ik ben het wel! "Ai, zoek Uw knecht, schoon hij Uw wetten schond, want hij volhardt naar Uw geboën te horen. Hoor Mijn geliefde Zoon, in Hem heb Ik Mijn welbehagen".

Daar zit hij nu in de klem met Gods ..... Nee, niet met Gods brute, kinderachtige, uitpluizende wet. Dat maken wij ervan. Maar met die lieve wet, met die goede wet die we zo nodig hebben. Niet dat we ons dat bewust zijn, maar zo is het. Dat goede Woord van God, daar zit ik nu, ik moet me schamen. Ik zit in de knoei tegen zo'n goede wet. Want ik kan toch niet zeggen dat de Heere het niet goed bedoelt, dat de Heere bezig is om mij te bedriegen. Dat kan ik niet zeggen. Wat dan? Dan moet ik een bedrieger zijn!

Hoort Hem! Kinderkens, blijft in Hem, opdat wanneer Hij geopenbaard zal worden, wij niet beschaamd gemaakt worden in Zijn toekomst. Het is zo beschamend als er een christelijk mens over moet blijven, en niet de Christus. O, het is heel wat om van dat loopplankje afgedrongen te worden, en om alleen te zinken in dat goede Gebod, op die enige Zaligmaker, en te zeggen: "Zo is het. Ik heb nergens meer belang bij dan bij mijn eigen redding, bij de eer van God, bij Zijn Koninkrijk".

Jij? Ja! Want ik geloof in Hem die des Vaders welbehagen heeft gedaan, en ik krijg er ook zin in. Waarin? Om Hem alleen eeuwig te mogen verheerlijken, eeuwig te mogen prijzen.

Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben.

Natuurlijk niet. Nee, ik zou zeggen ..... Ik zou me in kunnen denken dat Paulus zegt: Ik sterf liever. En je zegt dat je vleselijk bent? Nee, ik sterf liever dan dat, andere goden. En stelen, en hoereren? Nee, Hij zegt het. Hij heeft het gezegd, Hij heeft het klaargemaakt zelfs in Christus Jezus. In Wiens mond geen bedrog gevonden wordt. Helemaal klaar, dat ik erin mag wandelen. Ik, dwars mensenkind, erin mag wandelen. "Houdt Heer mijn handen beide met kracht omvat". Het is toch Uw belofte: Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben. Heere, dat hebt U toch beloofd? Uw gebod is toch ook belofte? Ik ben het met Uw belofte eens trouwe Heere. O het is waar, het is volmaakt verheerlijkt in Uw lieve Zoon, maak het voor mij ook waar. Laat mij dapper zingen tegen alle berichten in, alle akelige berichten, alle oude en nieuwe berichten, laat me tegen alles in zingen: "Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten". Houdt mij erbij Heere, laat mij erin wandelen Heere. Ik heb alles verknoeid, maar Uw lieve Zoon heeft alles goed gemaakt. En U heeft gezegd: De murmureerders zullen de lering aannemen, en de dwalenden van geest - van die halve garen die wij zijn - zullen tot verstand komen. Dat hebt U gezegd. Heere, ik heb U nooit bedoeld, en toch bedoel ik U wel.

Ja, maar kan je dan dit en kan je dan dat? Nee, Hij heeft het gezegd: Geen andere goden. De Heere is God, en niemand meer.

Nu, er is nog een stukje overgebleven, maar dat laten we even rusten. Maar wat kan je nu goed indenken, hoop ik, dat je zegt, dat zal toch een overgang zijn. Dat zal toch wat zijn, want hier, ik weet het is waar, het blijft waar, en het zal waar zijn, zo lief als mij

CATECHISMUS ZONDAG 34 VRAAG 93, 94 EN 95

de redding, de zaligheid van mijn ziel is, alles aan de kant, alles weg. Maar het is hier een wandelen door geloof, op hoop, tegen hoop. En je hebt jezelf niet mee. Want het is niet voor niets dat die lieve Psalm over Gods wet - Psalm 119 - zingt: Wendt, wendt mijn oog van de ijdelheden af, verlevendig toch door Uw Woord Heere, want mijn ziel kleeft aan het stof. Dat is niet voor niets. Wat zal het dan zijn, als een mens verwaardigd wordt om dan zijn God en Koning eeuwig te mogen loven en prijzen, zonder wanklanken. Dat hopen en bidden we dat ons allen eeuwig te beurt mag vallen.

AMEN